
Profesor pravdoláska

Profesor pravdoláska

16.3.2009, rubrika: Fokus, strana: 3, autor: PAVEL MATOCHA

JAN ŠVEJNAR

Neúspěšný prezidentský kandidát chce do Prahy Stiglitze a Beckera

Až Václavu Klausovi vyprší druhé funkční období na Pražském hradě, odejde zřejmě z české politiky poslední výrazná figura polistopadové politiky. Na naší polické scéně, kterou minulých dvacet let výrazně formovaly osobnosti jako Václav Klaus, Václav Havel, Miloš Zeman, Josef Tošovský, Josef Lux, bude dokončena výměna kulis i obsazení hlavních postav. Do světla politických reflektorů se již rok snaží dostat ekonom Jan Švejnar. Loni neúspěšně kandidoval na českého prezidenta (byl kandidátem zelených a sociálních demokratů), potom odmítl nabídku zelených kandidovat do českého Senátu i nabídku sociálních demokratů kandidovat do Evropského parlamentu. Neuspěl zatím ani letos, když jej Martin Bursík prosazoval do Národní ekonomické rady vlády (NERV), ale Mirek Topolánek ho odmítl.

Jan Švejnar se nehodlá vzdát po prvních neúspěších a na podporu svých budoucích kandidatur se snaží vybudovat ekonomicko-politickou instituci. Chce založit think-tank, kterému můžeme pracovně říkat „Švejnar na Hrad“. Jak prozradil nyní v rozhovoru pro týdeník EURO, rád by v něm měl myslitele ověnčené Nobelovou cenou, jako je Joseph Stiglitz nebo Gary Becker. A rozlet má, i pokud jde o financování think-tanku. Počítá s ročním rozpočtem třicet milionů korun. Bohaté české firmy a jednotlivci obchází již několik měsíců, protože kvůli určité stabilitě a nezávislosti tohoto centra chce nejprve shromáždit 300 milionů korun.

Zatím se mu fundraising pro think-tank nedaří. Pokud se mu nadační jmění pro svůj institut nepodaří zajistit, bude to podle Švejnara chyba české společnosti. V rozhovoru s týdeníkem EURO řekl: „Uvidíme, jestli jsme pro podobný typ instituce a financování dostatečně zralá společnost... V případě neúspěchu jsem připraven říci, že jsem možná o deset let předběhl dobu, do které česká společnost musí teprve dozrát.“ (Viz strana 45.)

Tedy přesně podle vzoru jiných pravdoláskovských politických reprezentantů je připraven své politické či obchodní selhání svést na „nevyzrálou českou společnost“. Je zjevné, že dosavadní politické neúspěchy Janu Švejnarovi zjevně neubraly na sebevědomí. Neskromností rozhodně netrpí. V nedávném rozhovoru pro magazín Proč ne uvedl: „Měl jsem možnost začít jako manažer u společnosti Philip Morris a jsem si téměř jist, že bych tam uspěl a prorazil, kdybych chtěl. Já o to ale nestál.“ Na rozdíl od Čtvrtníčka v reklamě společnosti Vodafone to však nemyslí jako vtip, ale prkenně vážně. Přes to všechno je pravděpodobné, že se Janu Švejnarovi podaří etablovat se na české politické scéně, neboť má v zádech silné ekonomicko-politické skupiny. Nejen ČSOB, kde je předsedou dozorčí rady, ale přes své politické pravdoláskovské spojence i třeba uhlobarona Zdeňka Bakalu.

Dokonce je možné, že se mu podaří logické spojení ČSSD a pravdoláskovských politiků, ať už jde o pohrobky Václava Havla, Unie svobody nebo Bursíkových zelených. Ekonomickými a politickými názory je Jan Švejnar totiž velmi blízký sociálním demokratům. Je zastáncem rychlého vstupu České republiky do eurozóny, federalizace EU a ekonomicky se hlásí ke Keynesovi. Jeho recept na krizi není jen rozumné snižování daní a odvodů z mezd, ale také třeba zvýšení daně z nemovitosti, a hlavně masivní státní utrácení coby stimulace ekonomiky. V Radiožurnálu řekl: „Evropa by měla dát důraz na oživení poptávky, jako to dělá v Americe Obama administrativní. Oni se nebaví o tom, jestli maastrichtské kritérium je minus tři procenta, tedy schodek tří procent HDP. Oni prostě klidně budou mít výdaje, které budou větší než deset procent HDP, aby zvrátili tu krizi, tu spirálu, která žene všechny směrem dolů, a aby ji změnili ve spirálu, která jde nahoru. A bylo by velmi žádoucí, aby Evropa jako celek, a my jako předsednická země se o to můžeme zasadit, též koordinovaně šla do velkého výdajového balíku.“

Česká levice může získat v Janu Švejnarovi svého Tonyho Blaira.

Pokud se Švejnarovi nepodaří zajistit jmění pro svůj think-tank, bude to podle něj chyba české společnosti